

به نام خدا

پروژه درس اصول طراحی کامپایلر

کامپایلر زبان japy

مقدمه:

هدف از این پروژه طراحی کامپایلر زبان japy می باشد. طراحی این کامپایلر به صورت فاز به فاز پیش خواهد رفت. گرامر زبان japy در فایل ضمیمه در اختیار شما قرار گرفته است. در این فاز از شما انتظار می رود پس از مطالعه سند این زبان و آشنایی با قواعد آن، برای یک ورودی که قطعه کدی به زبان japy است خروجی مورد نظر که توضیحات آن در ادامه است را تولید نمایید. فاز یکم پروژه صرفاً جهت آشنایی شما با ابزار ANTLR و فراگیری چگونگی خروجی گرفتن از توابع طراحی شده است.

توضیحات گرامر:

این گرامر توصیف کننده یک زبان شی گرا و ترکیبی از پایتون و جاوا است که تغییراتی را شامل می شود. در ادامه به بررسی جزئیات می پردازیم.

یک نمونه از کد نوشته شده به این زبان:

```
MAIN class Sample begin
  func main() returns double begin
    double a = 2.0
    var b = 1
    var s2 = new string[2]
    var ss = "a"
    s1[0] = ss
    if(a == b)
      sout("True")
    else
      sout("False")
    return 1.0
  end
end
```

قواعد کلی:

- این زبان به بزرگ و کوچک بودن حروف حساس است. همچنین کاراکترهای space, new line, tab تأثیری در خروجی نخواهند داشت.
- ابتدا محدوده ی بلاک ها (مجموعه ای از statement ها) با کلیدواژه begin و انتهای محدوده نیز با end مشخص می شود.
- نام گذاری توابع، کلاس ها و متغیر ها به این صورت است:
 - تنها از کاراکترهای A-Z, a-z, - و ارقام تشکیل شده باشند.

- نمی تواند با رقم شروع شود.
- معادل کلیدواژه ها نباشد.
- کلید واژه **this** به کلاسی که در آن هستیم اشاره می کند.
- تعریف کلاس: نام هر کلاس در برنامه باید یکتا باشد.

```
MAIN class Sample begin
  func main() returns int begin
    ...
    return 10
  end
end
```

کلید واژه **MAIN** نشان دهنده ی این است که کلاس مورد نظر باید حتما شامل متد **main** که **public** است باشد. هر کلاس می تواند از حداکثر یک کلاس دیگر ارث بری کند (با استفاده از کلیدواژه **inherits**).

- تعریف تابع: نام هر متد در یک کلاس یکتاست.

```
func main() returns int begin
  ...
  return 10
end
```

بعد از کلید واژه **func** نام تابع (در صورت داشتن پارامتر ورودی درون (...)) ذکر می شوند) و بعد از کلید واژه **returns**، نوع بازگشتی تابع مشخص می شود. دقت داشته باشید که توابع باید حتما مقدار بازگشتی داشته و نوع بازگشتی آن نیز مشخص شده باشد.

متد ها می توانند **public**، **private** و **protected** باشند. (پیش فرض: **public**)

- انواع داده ای: شامل ۳ نوع پایه **string**، **double**، **bool** می باشد. علاوه بر این هر متغیر می تواند از جنس یکی از کلاس های برنامه باشد.

همچنین در این زبان یک نوع آرایه نیز تعریف شده است که یک بعدی است و می تواند از هر نوعی باشد: **type[]**

- عملگر ها: مشابه هر آنچه تا کنون آموخته اید 😊.
- نکته: مفهوم **lvalue** و **rvalue** در این زبان مشابه زبان جاوا است.

- ساختار تصمیم گیری:
- تنها ساختار تصمیم گیری که شامل یک `if`، چندین `elif` و یک `else` می باشد. البته ساختار `if` می تواند بدون `elif` و `else` نیز استفاده شود.

```
MAIN class Sample begin
  func main() returns double begin
    double a = 2.0
    var b = 1
    if(a == b)
      sout("True")
    else
      sout("False")
    return 1.0
  end
end
```

- ساختار حلقه:
- تنها ساختار حلقه `while` می باشد که یک عبارت `expression` با نوع `bool` را می گیرد و تا زمانی که برقرار باشد بدنه حلقه را تکرار می کند.

```
MAIN class Sample begin
  func main() returns double begin
    ...
    while (a > 0) begin
      if(a == 2) begin
        a = b * 10
        break
      end
      elseif(a == 3)
        continue
      else
        a--
      end
    end
    return 1.0
  end
end
```

دستورات `break` و `continue` فقط در حلقه قابل استفاده هستند و مشابه دیگر زبان ها عمل می کنند.

- توابع و فیلدهای پیش فرض:
- تابع `sout` همان `print` است . می تواند یک آرایه از `double` و یا متغیر `double` و `string` دریافت و آن را در کنسول چاپ کند. (`new line` هم چاپ می کند).
- فیلد `length` تنها برای آرایه ها تعریف می شود و طول آرایه را برمی گرداند.

توضیحات فاز اول:

با توجه به ویدیویی که در اختیارتان قرار داده شده است به راه اندازی اولیه پروژه بپردازید. در این ویدئو چگونگی عملکرد گرامر ها و طرز کار با listener ها نیز توضیح داده شده است. با توجه به ویدئو شما باید پس import کردن یک قطعه کد japy با استفاده از Listener ها یک خروجی تولید نمایید. این خروجی نمایانگر اجزای مختلف قطعه کد ورودی و جزئیات آن است. هدف در این فاز دریافت کد ورودی زبان japy و تبدیل به خروجی با فرمت تعریف شده ذیل است:

Class definition:

Input:

```
class A begin
  ...
end
public class B inherits A begin
  ...
end
```

Output:

```
<class 'A' >
  ...
</class>
<class 'B', public, inherits 'A' >
  ...
</class>
```

Function definition:

Input:

```
private func a (x: bool [], y: string, z: double) returns string begin
  ...
  return b + c
end
```

Output:

```
<function 'a', private, parameters: [(x, bool), (y, string), (z, double)]>
  ...
</function return (b + c, string)>
```

*ارسال function به عنوان parameter ممکن نیست

Variable Initialization:

Input:

```
field double [] x
protected field string y, z
var a = new_function (١٠)
b = ١٠ * c
d++
```

Output:

```
x: (field, double [])
y, z: (field, protected, string)
new_function (١٠) -> (a, var)
١٠ * c -> b
```

$1 + d \rightarrow d$

For:

Input:

for (i = 0; i < n, i++) begin

...

end

Output:

<for init: <i = 0>, condition: <i < n>, step: <i++>>

...

</for>

If:

Input:

if (a) begin

...

end

if (b > c) begin

...

end

elif (c > b) begin

...

end

else begin

...

end

Output:

<if condition: <i < n>>

...

</if>

<if condition: c>>

...

<elif condition: <c > b>>

...

<else>

...

</else>

While:

Input:

while (i < n) begin

...

end

Output:

<while condition: <i < n>>

...

</while>

* در صورت استفاده از **break** باید به جای آن از **goto N** که در آن **N** به شماره خط اولین دستور پس از حلقه اشاره دارد استفاده کنید و هنگامی که با **continue** مواجه شدید نیز به جای آن از **goto N** استفاده کنید که **N** نمایانگر شماره خط تگ باز حلقه لوپ مورد نظر است.

توجه داشته باشید از شما خواسته شده است همانند مثال بالا دندان‌گذاری (**Indentation**) بلاک‌های کد را در خروجی برآورده سازید. به این معنی که خطوط خروجی می‌بایستند با توجه جایگاهشان در ساختار کد با فاصله مناسب از ابتدای خط چاپ شوند. هر **indent level** چهار عدد **space** می‌باشد.

توضیحات فاز دوم :

در این فاز قصد داریم اطلاعاتی را جمع‌آوری و در جدول علائم ذخیره کرده و سپس جدول را نمایش دهیم.
جدول علائم: ساختار داده‌ای است که برای نگهداری شناسه‌های علائم تعریف شده در کد ورودی استفاده میشود.
طراحی جدول علائم:
استفاده کرد که با (**List, Linked List, Hash Table, ...**) برای طراحی این جدول میتوان از روشهای مختلفی توجه به نیاز، نوع زبان، پیچیدگی و نظر طراح انتخاب میشود.
value آن نام شناسه و **key** میباشد. به اینصورت که **Hash Table** ساده‌ترین نوع پیاده‌سازی این جدول استفاده از آن مقدار(مجموعه مقادیر) ویژگیهای مربوط به شناسه است.
هر جدول علائم دو متد اصلی دارد که اطلاعات مربوط به شناسه از طریق این دو متد در جدول ذخیره یا از جدول بازیابی میشوند.

insert (idefName, attributes)

lookup (idefName)

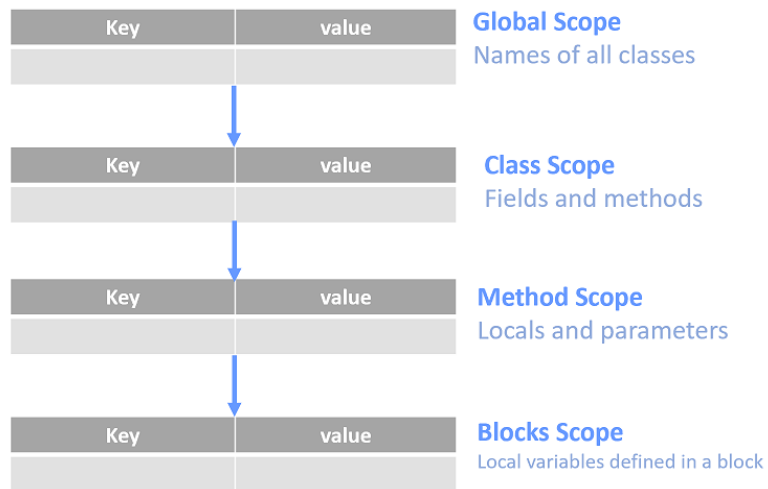
* در زبان **japy** هر **scope** یک جدول علائم مخصوص به خود دارد.

Scopes:

- تعریف کلاس
- تعریف توابع
- ساختارهای تصمیم‌گیری
- ساختارهای تکرار

اسکوپ‌ها و جداول علائم (صرفاً جهت اطلاع)

همانطور که پیشتر گفته شد، هر اسکوپ شامل یک جدول علائم میباشد. بنابراین علائمی (شناسه‌هایی) که در هر اسکوپ تعریف میشوند در جدول علائم این اسکوپ ذخیره میشوند. از آنجایی که اسکوپ‌ها میتوانند تو در تو باشند، جداول علائم اسکوپ‌ها با یکدیگر رابطه درختی دارند.

نکته: در صورت تعریف دوباره یک کلاس، متد و یا فیلد اسم آن را عوض میکنیم و به symbol table نام name_line_column اضافه میکنیم و اسم آن را به این صورت ذخیره میکنیم

Input Sample:

```
private class A begin
  public field string new_var
end
MAIN class B inherits A begin
  public func main (args: bool[], world: bool) returns string begin
    new_var = "Hello"
    if (world) begin
      var i = ۱۰
      sout(new_var)
    end
    else begin
      var i = ۰
      while( i < ۱۰ ) begin
        i++
        sout(new_var + " World")
      end
    end
  end
end
end
```

Output Sample:

```
----- porogram:"C:\\compiler\\project\\main.txt" -----
key = class_A, value = (name: A) (accessModifier: private)
key = class_B, value = (name: B) (accessModifier: public) (inherits: class_A) (main)
-----
----- A: (۱, ۳) -----
key = field_new_var, value = (name: new_var) (accessModifier: public) (type: string)
-----
----- B: (۴, ۱۹) -----
key = function_main, value = (name: main) (accessModifier: public) (return: string)
```

```

parameters: [[[index: ۰), (name: args), (type: (bool, is_array))],
              [(index: ۱), (name: world), (type: bool)]]
-----
----- main: (۰, ۱۸) -----
!NO KEY FOUND!
-----
----- if: (۷, ۱۰) -----
key = var_i, value = (name: i) (first_appearance: ۸)
-----
----- else: (۱۱, ۱۷) -----
key = var_i, value = (name: i) (first_appearance: ۱۲)
-----
----- while: (۱۳, ۱۶) -----
!NO KEY FOUND!
-----

```

توضیحات فاز سوم:

در این فاز می‌خواهیم با استفاده از جدول علائم به بررسی خطاهای معنایی موجود در برنامه بپردازیم. (دقت شود که از فاز قبل در این فاز باید استفاده شود)

فرمت گزارش خطا:

خطاهای موجود در برنامه را بر اساس فرمت زیر گزارش دهید:

line شماره خط ارور و **column** پوزیشن آن را در یک خط نشان می‌دهد.

خطاهایی که لازم است بررسی کنید به صورت زیر است:

- خطای تعریف دوباره متد/خصیصه:

تعریف دوباره متد:

Error ۱۰۲ : in line [line:column] , method [name] has been defined already

تعریف دوباره خصیصه:

Error ۱۰۴ : in line [line:column], field [name] has been defined already

نکته: دو نوع متفاوت می‌توانند هم نام باشند به عنوان مثال اگر یک فیلد و متد هم اسم باشند مشکلی نیست.

نکته: در صورت تعریف دوباره یک کلاس، متد و یا فیلد اسم آن را عوض می‌کنیم و به **symbol table** با نام

name_line_column اضافه می‌کنیم و اسم آن را به این صورت ذخیره می‌کنیم.

نکته: هر کدام از موارد ذکر شده اگر دوبار تعریف شوند مورد دوم مطرح نیست و فرض می‌کنیم اصلاً وجود ندارد

و تنها از مورد اول استفاده می‌شود. به عنوان مثال اگر یک کلاس دوبار تعریف شده باشد تنها می‌توان از کلاس اول استفاده کرد.

- عدم تطابق نوع بازگشتی

عدم تطابق نوع بازگشتی متد با نوع بازگشتی تعریف شده توسط متد:

Error ۲۱۰ : in line [line:column], ReturnType of this method must be [MethodReturnType]

- تعداد و نوع پارامترهای متد در هنگام فراخوانی با تعداد پارامترهای رسمی در هنگام تعریف برابر نباشد

- بررسی اندیس آرایه از جهت نوع `int` و همچنین خارج از بازه نبودن

نمره اضافه:

- در دستورات انتساب نوع عملوند چپ و راست یکی نباشد:
- وجود دور در ارث بری

با آرزوی موفقیت - تیم حل تمرین طراحی کامپایلر